

Likabehandlingsplan

mot diskriminering och kränkande särbehandling.

Oktober 2016 – oktober 2017

Senast uppdaterad 161209

1. Introduktion, syfte och mål

Helixgymnasiet är en gymnasieskola där alla ska känna sig trygga och respekterade. Vi tillåter inte någon form av kränkande uppförande eller diskriminering. Vi på Helixgymnasiet låter skolans människosyn¹ genomsyra verksamheten genom att ständigt vara i dialog med varandra, både personal som elever, kring dessa frågor. I läroplanen beskrivs detta:

” Skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde och integritet.”²

Syfte

Likabehandlingsplanen syftar till att främja våra elevers och personals lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller funktionshinder, att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling samt att kontinuerligt främja och utveckla arbetet med skolans värdegrund och utmana stereotypa föreställningar.

Mål

- Alla elever och personal uppger att de trivs och känner sig trygga på Helixgymnasiet.
- Ingen upplever att de utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller annan respektlös beteende.
- Alla känner till skolans regler och värdegrund.
- Språkbruket på skolan är vårdat.
- Alla ska känna att man kan och vågar vara sig själv.

Vision

- På Helixgymnasiet behandlar vi varandra med respekt.

2. Helixgymnasiet människosyn

Helixgymnasiets människosyn präglas av övertygelsen om att alla människor har lika värde. Vårt förhållande till varandra skall kännetecknas av medmänsklighet, ansvar och hjälpsamhet och av att var och en av oss har rätt att bli sedd, hörd och respekterad.

Detta i enlighet med den värdegrund som är lagd i Läroplanen för de frivilliga skolformerna:

” Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”³

---

¹ Helixgymnasiets människosyn grundar sig på alla människors lika värde och att alla ska bemötas med respekt.

² (SKOLFS 2011:144) sid. 11

³ (SKOLFS 2011:144) sid. 5

Vår utgångspunkt är att vår skola präglas av demokratiska värderingar i både arbetssätt och förhållningssätt samt att alla visar omtanke och respekterar varandra som medmänniskor. Skolan arbetar också aktivt för att förebygga kränkande särbehandling och diskriminering.

Elevrådet

Elevrådet träffas minst en gång per månad för att föra fram synpunkter runt de frågor som berör skolan, klasserna och eleven.

IT-rådet

Skolans IT-råd har representanter från samtliga klasser. IT-rådet anordnar LAN som elevaktivitet och är involverade i skolans IT-miljö, där regler gällande uppförande på nätet ingår.

Kamratstödjare/Friendsgruppen

Helixgymnasiet samarbetar med föreningen Friends som bl.a utbildar våra kamratstödjare/elevombudsmän. Kamratstödjarna träffas minst en gång i månaden i Friendsgruppen, ansvarig personal kallar och upprättar dagordning. Protokoll upprättas och skickas till ansvarig personal och skolledning, dessa ger respons. Ansvarig personal närvarar också vid mötena. Såväl elevmedlemmar som personal kan kalla till möte. Våra kamratstödjare utses anonymt av klasskamraterna. Minst två elever i varje klass har till uppgift att vara extra uppmärksamma på vad som händer i skolan och i viss mån ingripa om det uppstår konflikter men framför allt rapportera till de vuxna i skolan om de ser någon form av kränkande behandling. Kamratstödjarnas verksamhet regleras i ett kontrakt som utfärdas efter genomgången utbildning som hålls av stiftelsen Friends. Personal och ytterst skolledning har ansvar för att arbetet i Friendsgruppen fungerar ändamålsenligt och enligt det avtal som medlemmarna har ingått.

Friendsgruppen (kamratstödjare/elevombuden) och elevrådet är aktiva parter i utarbetandet av skolans likabehandlingsplan och utformandet av terminsutvärderingar. Elevrådet och Friendsgruppen diskuterar och föreslår konkreta åtgärder med utgångspunkt från genomförda terminsutvärderingar, respektdagsenkäten, utvärderingar av aktiviteter, projekt och temadagar.

Friendsgruppen anordnar dessutom många elevaktiva evenemang på skolan, där syftet är att elever från alla klasser ska träffas.

Vid anmälan om kränkande behandling används en särskild blankett som sedan arkiveras (se bilagor).

Rektor och pedagogisk personal agerar utifrån rutiner och beskrivningar som anges i denna likabehandlingsplan.

3. Definition av kränkande särbehandling

Diskriminering är en handling eller struktur som utestänger eller kränker en person. Handlingen behöver inte vara medveten eller aktiv. Diskriminering ska innefatta en eller flera diskrimineringsgrunder: sexuell läggning, könsöverskridande identitet, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, ålder eller kön.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder,

sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Kränkande behandling kan vara:

- Att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.
- Kränkningar är ett uttryck för brist på respekt, makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande.

Med mobbing avser vi upprepade kränkningar samt att det råder en obalans i makt mellan den som kränker och den som kränks.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger att hon eller han blivit kränkt alltid måste tas på allvar.

Kränkningarna kan vara:

fysiska t.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar

verbala t.ex. att bli hotad eller att bli kallad för skällsord/ord som kan upplevas som kränkande.

psykosociala t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning

text- och bildburna t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, bloggar, sms, sociala medier och mms.

3.1 Övriga definitioner:

CIS-kvinna/CIS-man: person vars juridiska och biologiska kön överensstämmer med konsidentitet och könsuttryck.

Elev: den som utbildas eller söker utbildning enligt skollagen (1985:1100).

Personal: anställda och uppdragstagare i utbildning och annan verksamhet.

Etnisk tillhörighet: att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell, asexuell, heterosexuell läggning.

Könsöverskridande identitet och transsexualitet: person som ej identifierar sig med sitt biologiska kön eller som ej vill kategorisera sig med ett kön.

Funktionshinder: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Trakasserier: ett uppträdande som kränker elevens eller personalens värdighet, och som.

1. har samband med

- etnisk tillhörighet (etniska trakasserier),
- funktionshinder (trakasserier på grund av funktionshinder),
- kön (trakasserier på grund av kön),
- religion eller annan trosuppfattning (trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning),
- sexuell läggning (trakasserier på grund av sexuell läggning),
- socioekonomisk bakgrund

eller

2. är av sexuell natur (sexuella trakasserier).

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet

4. Ansvarsfördelning

Alla på Helixgymnasiet har ett ansvar att förebygga och motverka alla former av diskriminering, mobbing och kränkande behandling samt värna om alla människors lika värde.

Huvudmannen...

ska ansvara för att likabehandlingsarbetet kontinuerligt kartläggs, utvärderas och uppdateras. Huvudmannen har yttersta ansvar för att det finns rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera. Huvudmannen kan utse rektor för kartläggning av likabehandlingen. Huvudmannen ska hållas informerad om likabehandlingsarbetet och åtgärder vid uppkomna situationer.

Rektor har...

ansvaret för att likabehandlingsplanen upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas och revideras. Rektor har även ansvar för att föräldrar och elever informeras. Rektor ansvarar också för att personalen kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot kränkande behandling.

Personalen har...

mycket stort ansvar för att i den dagliga verksamheten aktivt hålla värdegrundsfrågorna levande. Personalen skall arbeta för att främja en god arbetsmiljö och vara positiva förebilder samt vid varje misstanke om kränkning agera aktivt. Personalen har även ansvar att informera berörda föräldrar om kränkning skett. Personalen har ansvar att vidtala rektor vid uppmärksammande av kränkande behandling.

Elever har...

ett stort ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö och till goda relationer med både personal och andra elever. Elever skall ta del av vår värdegrund och handla utifrån den. Som elev på skolan förutsätts man respektera andra och visa hänsyn och gott omdöme. Det är viktigt att man funderar på hur man uppträder och hur andra kan tänkas uppfatta detta.

Elevernas engagemang i elevråd och Friendsgrupp är viktiga funktioner i att förebygga uppkomsten av diskriminering och kränkande särbehandling. Vidare att föreslå konkreta

förbättringsområden och utvecklingsförslag gällande skolans arbete mot mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling med utgångspunkt från genomförda enkätundersökningar och aktiviteter som syftar till att förebygga kränkningar.

Föräldrar har...

också ett stort ansvar. Om skola och hem tar klart avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på ungdomarna. Prata med din ungdom om vikten av att vara en god kamrat.

Handledare på APL/praktik har...

också ett stort ansvar. Om även arbetsplatsen tar klart avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på ungdomarna. Vi förväntar oss att APL-platserna följer arbetsmiljölagen:

1§ Dessa föreskrifter gäller all verksamhet där arbetstagare kan utsättas för kränkande särbehandling. Med kränkande särbehandling avses återkommande klandervärda eller negativt präglade handlingar som riktas mot enskilda arbetstagare på ett kränkande sätt och kan leda till att dessa ställs utanför arbetsplatsens gemenskap.

2§ Arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande särbehandling så långt som möjligt förebyggs.

3§ Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten.

5. Insatser för att förebygga diskriminering och kränkande särbehandling

På Helixgymnasiet förebygger vi diskriminering och kränkande särbehandling genom:

- Kontinuerliga samtal och projekt om respekt för alla människors lika värde, våra attityder och värderingar, samspel mellan ansvar och respekt samt hur vi bemöter varandra. Normer och värden behandlas också aktivt i ordinarie kurser genom att vi exempelvis ifrågasätter normer och historieskrivningen. I språk ska vi läsa litteratur som på olika sätt diskuterar normer.
- Regelbundna möten med Friendsgruppen (oftare vid behov).
- Likabehandlingsplanen utarbetas och diskuteras i samråd med elevråd och skolans Friendsgrupp. Grupperna deltar i diskussioner och analysarbete med utgångspunkt från genomförda kartläggningar (enkätundersökningar) och föreslår förbättringsåtgärder som syftar till att förebygga uppkomsten av diskriminering och kränkande särbehandling samt utveckla Friendsgruppen och verksamhetens arbete gällande normer och värden.
- Från och med åk 1 föra diskussion kring vad som behövs för att alla ska känna gemenskap och trivsel i klassen och på skolan, samt att föra diskussion om vilka värderingar som bör gälla på skolan och vad begreppet respekt betyder.
- Arbeta aktivt med grupsammanhållningen både genom att anordna temadagar med externa föreläsare och värderingsövningar samt genom andra sociala evenemang mellan elever och mellan elever-personal.
- Ha hög vuxentäthet i skolan, samlad skoldag och årskursvisa mentorsmöten, samt mentorskap.
- Etablera fungerande samarbete mellan skolans olika personalkategorier, med elevrådet, med Friendsgruppen, med föräldrar samt med sociala myndigheter och polis.
- Personalen ska kontinuerligt erbjudas fortbildningsinsatser inom normer, värden, mobbing, diskriminering, kränkningar och trakasserier. Det är viktigt att personalen uppmärksammar sitt eget beteende och förhållningssätt i dessa frågor.
- Utföra enkäter (aktuella kartläggningar) bland både elever och personal rörande arbetsmiljö och trivsel minst en gång per termin.
- Informera alla nyanställda och alla nya elever som börjar efter skolstart om hur vi arbetar mot mobbing och kränkande särbehandling.
- Vikta skolutvecklingsdagar åt utvecklande av regler, strategier mot kränkande behandling, utbildningar och föreläsningar om ämnet samt arbete med skolans styrdokument.

Om diskriminering eller kränkande särbehandling upptäcks är det viktigt att reagera snabbt även om de inblandade säger att det bara är på skoj. Det är viktigt att poängtera hur man INTE skojar med varandra på vår skola.

6. Åtgärder vid misstanke om diskriminering eller kränkande särbehandling

Huvudmannen ansvarar för att utreda diskriminering och kränkande behandling i verksamheten.

Obs! Dokumentation (se bilagor) ska ske under hela processen, samt att skolan har utredningsansvaret.

- 1 Mentor samtalar med den diskriminerade.
- 2 Mentor samtalar med den eller de som diskriminerar.
- 3 Rektor och elevvårdsteamet blir informerade om situationen och börjar jobba aktivt med ärendet. Rektor ska informera huvudmannen om ärendet skyndsamt och utreder på huvudmannens uppdrag.
- 4 Uppföljning sker under en i förväg bestämd tid, även med vårdnadshavare om det är omyndiga elever som diskriminerar/diskriminerats
- 5 Om den diskriminerade önskar så möts han/hon och den/de som diskriminerar i ett samtal, detta i föräldrars närvaro om den diskriminerade så önskar. Annars deltar alltid mentor.
- 6 Om diskrimineringen/den kränkande särbehandlingen inte upphör så tas ärendet upp igen i en elevvårdskonferens där elevvårdsteamet samt rektor finns med. Där fattas beslut om vidare åtgärder till exempel polisanmälan.

Under denna tid finns skolhälsan eller annan kurativ hjälp till stöd för de inblandade.

Rektor informerar huvudmannen löpande om utredningen så att huvudmannen kan vidta åtgärder för att förhindra framtida kränkningar.

Uppmärksammas ärendet först av elevombud vänder elevombuden sig till för gruppen ansvarig personal som samtalar med ansvariga mentorer.

7. Åtgärder vid misstanke om att lärare diskriminerar eller kränker elev

- 1) Den diskriminerade eller den som uppmärksammat handlingen vänder sig till mentor.
- 2) Mentor samtalar med den diskriminerande.
- 3) Mentor informerar rektor och rektor ska informera huvudmannen. Rektor ska informera huvudmannen om ärendet skyndsamt och utreder på huvudmannens uppdrag.
- 4) Rektor talar med den/de som diskriminerar.
- 5) Elevvårdsteam blir informerade av rektor och, tillsammans med rektor arbetar aktivt med ärendet.
- 6) Om den diskriminerade önskar så möts han/hon och den/de som diskriminerar i ett samtal, detta i föräldrars närvaro om den diskriminerade så önskar. Rektor deltar alltid och vid behov deltar mentor.
- 7) Uppföljning sker, ledd av rektor, under en i förväg bestämd tid, med enskilda samtal med den anställda. Uppföljning, ledd av rektor, sker även med diskriminerad elev, tillsammans med vårdnadshavare om eleven är omyndig.
- 8) Om diskrimineringen/den kränkande särbehandlingen inte upphör så tas ärendet upp igen av rektor. Beslut om vidare åtgärder, till exempel polisanmälan, kan fattas.

Rektor informerar huvudmannen löpande om utredningen så att huvudmannen kan vidta åtgärder för att förhindra framtida kränkningar.

8. Kommunikation av likabehandlingsplan

Skolans likabehandlingsplan presenteras för eleverna under de första veckorna i nära anslutning till läsårets början. Elever engagerade i elevråd och Friendsgrupp utarbetar tillsammans med ansvarig personal kontinuerligt likabehandlingsplanen efter utvärderingar. Personalen behandlar likabehandlingsplanen under introduktionsveckor samt i programlag där skolans värdegrundsarbete med tillhörande aktiviteter kontinuerligt planeras, genomförs och utvärderas. Information för vårdnadshavare sker under föräldramöten och vid behov utvecklingssamtal. Likabehandlingsplanen behandlas även i skolans utbildningsråd där vårdnadshavare även är representerade. Skolans likabehandlingsplan ska vara lättillgänglig för alla och finnas på skolans webbaserade medier.

9. Utvärdering, uppföljning och revidering

Utvärdering och uppföljning av skolans likabehandlingsarbete sker minst en gång per läsår oftast i början av läsåret samt efter respekt dagar med respektenkäten i slutet på september. Skolledningen är ytterst ansvarig för att detta sker och delegerar en del av arbetet till likabehandlingsgruppen med representanter från samtliga programlag. Ansvariga personer utarbetar förslag på förändringar i åtgärdsstrukturen och det förebyggande arbetet. Vid utvärderingen och uppföljningen är utgångspunkten att likabehandlingsplanen inte är statisk utan förändras och förbättras efter behov.

10. Vad säger olika styrdokument och lagar om barns rättigheter, mobbing och annan kränkande behandling?

AFS 1993:17 Kränkande särbehandling i arbetslivet

1§ Dessa föreskrifter gäller all verksamhet där arbetstagare kan utsättas för kränkande särbehandling. Med kränkande särbehandling avses återkommande klandervärda eller negativt präglade handlingar som riktas mot enskilda arbetstagare på ett kränkande sätt och kan leda till att dessa ställs utanför arbetsplatsens gemenskap.

2§ Arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande särbehandling så långt som möjligt förebyggs.

3§ Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten.

Brottsbalken

Brottsbalken tar upp brott som misshandel, ärekränkning, ofredande, olaga hot och olaga tvång för att nämna några. Dessa brott är möjliga att applicera på det beteende som kan ses i olika mobbingfall samt vid kränkande särbehandling. Samtliga brott ses som så allvarliga att påföljden för dessa är böter eller fängelse när det gäller straffmyndiga personer.

Barnkonventionen – barns rättigheter

”Enligt FN:s barnkonvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, ska alla barn också skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, misshandel eller utnyttjande. Ingen får diskrimineras. Detta gäller oavsett barnets – eller föräldrarnas – ras, kön, språk, etniska ursprung, funktionshinder mm. Varje barn har rätt till social trygghet, och att fostras i en anda av tolerans och vänskap.”

Skollagen (2010:800)

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Definition: kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Diskrimineringslagen (2008:567)

2 kap. Förbud mot diskriminering och repressalier

Diskrimineringsförbud

5 § Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget. Lag (2014:958).

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier

7 § Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

3 kap. Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

14 § En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800), utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

Närmare föreskrifter om utbildningsanordnarens skyldigheter finns i 15 och 16 §§. Lag (2014:958).

Att förebygga och förhindra trakasserier

15 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier. Lag (2014:958).

Likabehandlingsplan

16 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Lag (2014:958).

Förbud mot repressalier

18 § En arbetsgivare får inte utsätta en arbetstagare för repressalier på grund av att arbetstagaren

1. anmält eller påtalat att arbetsgivaren handlat i strid med lagen,
2. medverkat i en utredning enligt lagen, eller
3. avvisat eller fogat sig i arbetsgivarens trakasserier eller sexuella trakasserier.

Förbudet gäller också i förhållande till den som hos arbetsgivaren

1. gör en förfrågan om eller söker arbete,
2. söker eller fullgör praktik, eller
3. står till förfogande för att utföra eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft.

Den som i arbetsgivarens ställe har rätt att besluta i frågor som rör någon som avses i första eller andra stycket ska likställas med arbetsgivaren.

19 § Den som påstås ha handlat i strid med bestämmelserna i 2 kap. 5, 7, 9, 10, 11, 12, 12 a, 13, 14, 15, 16 eller 17 § eller 3 kap. 15 eller 16 §, får inte utsätta en enskild person för repressalier på grund av att han eller hon

1. anmält eller påtalat ett sådant handlande,
2. medverkat i en utredning enligt lagen, eller

3. avvisat eller fogat sig i trakasserier eller sexuella trakasserier från den som påstås ha diskriminerat. Lag (2012:483).

Läroplanen (GY11)

Enligt skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan göra medvetna ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde och integritet,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa människor,
- kan samspeka i möten med andra människor utifrån respekt för skillnader i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i arbetet med eleverna verka för solidaritet med eftersatta grupper både i och utanför vårt land,
- aktivt främja likabehandling av individer och grupper,
- uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, och
- visa respekt för den enskilda eleven och ha ett demokratiskt förhållningssätt.

Läraren ska

- klargöra det svenska samhällets grundläggande demokratiska värden och de mänskliga rättigheterna samt med eleverna diskutera konflikter som kan uppstå mellan dessa värden och rättigheter och faktiska händelser,
- öppet redovisa och tillsammans med eleverna analysera olika värderingar, uppfattningar och problemställningar samt konsekvenserna av dessa,
- klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet, och
- tillsammans

11. Litteraturtips om mobbning och kränkningar

Fors, Zelma, (1994), Makt maktlöshet mobbning, Liber Utbildning AB, Stockholm
Heinemann, Peter- Paul, (1997) Mobbning – Gruppvåld bland barn och vuxna, Natur och Kultur, Stockholm
Höistad, Gunnar, (1994), Mobbning- En bok om att förebygga, upptäcka och stoppa mobbning, Informationsbolaget, Stockholm
Olweus, Dan, (1991), Mobbning i skolan- vad vi vet och vad vi kan göra, Almqvist & Wiksell förlag, Stockholm
Pikas Anatol, (1987), Så bekämpar vi mobbning i skolan, AMA dataservice förlag 1987, Uppsala
Lagerman, AnnCha Stenberg, Pia, Våra barn och mobbning, Förlagshuset Gothia, Stockholm
Lagerman, AnnCha, Stenberg, Pia, Att stoppa mobbning går, Förlagshuset Gothia, Stockholm
Larsson, Eva, (2000), Mobbad? Det har vi inte märkt! Liber AB, Stockholm
Ljungström, Karl, (1990), Mobbning i skolan, Ordkällan, Johanneshov
Material från barnombudsmannen (BO)
Lagar och metoder finns, men ändå minskar inte mobbningen. Var finns bristerna? Hearing om mobbning 25 april 1995
Insatser mot mobbning i kommuner och skolor. Redovisning av en enkätundersökning, 1996
Att arbeta mot mobbning. Tips på material och föreläsare, 1996

Material från Rädda barnen

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever
Svensk författningssamling SFS 2006:67

Nilsson, Johanna, (1996), Hon går genom tavlan ut ur bilden, Wahlström och Widstrand
Olweus, Dan, (1998), Mobbning bland barn och ungdomar- en handbok om mobbning för föräldrar

Nilsson, Johanna, (1997) Rädda klassen från ensamma vargar

Skolverket

Nyhetsbrev: Vad innebär den nya lagen om förbud mot all kränkande behandling?

<http://www.skolverket.se/sb/d/1320/a/5664>

Kontaktuppgifter Helixgymnasiet

Se Välkommen till Helixgymnasiet eller www.helixgymnasiet.se

Telefonnummer

Rädda barnens föräldratelefon 020-786 786

Rädda barnens centrum för barn och ungdomar i kris 08-698 90 00

BRIS (barnens rätt i samhället) 077-1505 050

Barnens hjälptelefon 0200-230 230

Jourhavande kompis 020-222 444

Barnombudsmannen 018-69 44 99

Ungdomsmottagningen Borlänge 0243 49 77 21

Skolsköterska och kurator 073-0250477

Aktuella Internet adresser:

www.bris.se

www.friends.se

www.rb.se

www.skolutveckling.se

www.skolverket.se

www.do.se

www.polisen.se

Likabehandlingsplan och arbetet med likabehandling läsåret 2016-17

Utifrån utvärderingar för elever (respektenkät, terminsutvärderingar), personalenkät, utvärdering tillsammans med Friendsgruppen, utvärdering och återkoppling från likabehandlingsgruppen samt kontinuerlig utvärdering under programlagsmöten, mentorsvisa träffar och personalmöten har vi kommit fram till följande prioriterade områden:

Prioriterade arbetsområden läsåret 2016-17

- Elever och personal ska utbildas och erhålla större förståelse och kunskap om kränkningar som sker via sociala medier.
- Elever och personal ska genom olika utbildningsorienterade insatser vara medveten om normer och kunna våga ifrågasätta och diskutera normer.
- Personalen ska vidareutbilda sig så att de ytterligare kan medverka till likabehandlingsarbetet.
- Att fortsätta förbättra den studiesociala miljön för eleverna på skolan.
- Att i större grad integrera likabehandlingsfrågor och normer i den reguljära undervisningen.

Lägesbeskrivning

På skolan finns det en Friendsgrupp som består av valda representanter från varje klass samt personal som arbetar med likabehandling. Skolan har också en likabehandlingsgrupp där representanter från personalen och skolläda ingår. Skolan har jobbat aktivt med likabehandling och stiftelsen Friends sedan starten. Skolan har vunnit pris för bästa Friendsskola 2009 och har som en av få gymnasieskolor anordnat Dialogdagar (hösten 2009).

Olika aktiviteter finns för att stärka gemenskap och motverka kränkande behandling och utanförskap: Mentorsaktiviteter, Camp Helix, utbildning för representanter/elever, respekt dagar, årskurs-, och programövergripande projekt och den samlade skoldagen. Under föregående läsår har Helixgymnasiet stått som värdar för den regionala nätverksträffen gällande digitala kränkningar. Friendsgruppen tillsammans med elevrådet på skolan har anordnat flera klassöverskridande aktiviteter.

Mål

- 100 % av eleverna ska anse att det stämmer bra eller mycket bra på frågan om skolan jobbar aktivt mot mobbning.
- 100% av eleverna ska uppge att de känner sig trygga i klassrummet och på rasterna.
- Likabehandlingsplanens innehåll ska kännas till av samtliga i personalen och vara ett levande dokument som även eleverna är med och utformar. Samtliga elever ska känna till skolans likabehandlingsarbete.
- 100% av eleverna ska uppge att de anser att skolans personal agerar om de märker att eleverna kränker varandra eller om annan lärare kränker elever.

Arbetsätt för att uppnå målen

- Vi viker en eller flera skolutvecklingsdagar till utbildningsaktiviteter för personalen som syftar till att stärka personalens kompetens gällande likabehandlingsfrågor, normer och kränkningar via sociala medier.
- Vi anordnar utbildningsaktiviteter som undervisar eleverna i: diskriminering, kränkningar, normer och särskilt fokus på kränkningar gällande sociala medier.
- Vi ska fortsätta att intensifiera arbetet av skolans likabehandlingsgrupp. Gruppen arbetar med att synliggöra och förbättra likabehandlingsplanen, samt implementera denna bland personal och elever under introduktionsveckor, respekt dagar och, vid behov, andra tillfällen som mentorstid.
- Årskursövergripande projekt för att lyfta fram de nationella målen; Respekt dagarna och utbildningar tillsammans med stiftelsen Friends.
- Aktiviteter för främjande av gemenskap: aktiviteter som spel-, och filmkvällar som anordnas av elevrådet och Friendsgruppen tillsammans med personalen, klassaktiviteter, aktiviteter i samband med avslutningar, kanelbullens dag, lucia m.m.
- Längre schemalagd mentorstid där gruppstärkande övningar som mentorer planerar och genomför om så behövs, klassråd och likabehandlingsfrågor ingår.
- Genom skolans projekt stärka elevernas förmåga till samarbete i många olika gruppkonstellationer och på det sättet även främja kontakter och gemenskap mellan klasser och årskurser.
- Likabehandlingsärenden behandlas under mentorsvisa träffa varannan tisdag.

Utvärdering

- Utvärderingar för elever (respektenkät, terminsutvärderingar), personalenkät.
- Utvärdering tillsammans med Friendsgruppen.
- Utvärdering och återkoppling från likabehandlingsgruppen.
- Kontinuerlig utvärdering under programlagsmöten, mentorsvisa träffar och personalmöten.

Bilaga 1.

Utredning om kränkande behandling vid Helixgymnasiet

Dagens datum.....

Händelsens datum:.....

Utsatt elev:.....

Klass:.....Mentor:.....

Personer som deltar vid samtalet

.....
.....

Vem har uppmärksammat problemet

.....

Vem/vilka har utfört kränkningen

.....

Beskrivning av händelseförloppet

.....
.....
.....
.....

Omedelbara åtgärder

.....
.....

Datum för uppföljningssamtal:.....

Ansvarig/mentor:.....

Bilaga 2.

Åtgärdsprogram vid kränkande behandling på Helixgymnasiet

Dagens datum.....

Elev:.....

Klass:.....Mentor:.....

Personer som deltar vid samtalet

.....

.....

Nulägesbeskrivning

.....

.....

Mål

.....

.....

Åtgärder

.....

.....

.....

.....

Datum för uppföljningssamtal:.....

.....

Ansvarig/mentor

Myndig elev/målsman

Bilaga 3.

Uppföljning av åtgärdsprogram vid kränkande behandling på Helixgymnasiet

Dagens datum.....

Elev:.....

Klass:.....Mentor:.....

Personer som deltar vid samtalet

.....
.....

Nulägesbeskrivning

.....
.....

Måluppfyllelse

.....
.....

Vidare åtgärder

.....
.....
.....
.....

Datum för uppföljningssamtal:.....

.....

Ansvarig/mentor